

Łódź, dnia 12 lutego 2018 roku

Pani
AGNIESZKA JÓŻWIK
Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala
Specjalistycznego
im. Marii Skłodowskiej – Curie
w Zgierzu

WK – 602/6/2018

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 561) informuję Panią Dyrektor, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Marii Skłodowskiej - Curie w Zgierzu¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2011-2016 w zakresie zadłużenia samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej oraz realizacji planu finansowego. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności:

I.

W zakresie spraw organizacyjnych oraz regulacji wewnętrznych

1. Zgodnie z art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1638 ze zm.), statut może przewidywać prowadzenie określonej, wyodrębnionej organizacyjnie działalności innej niż działalność lecznicza. W powyższy sposób ustawodawca umożliwił podmiotowi leczniczemu prowadzenie innej działalności niż działalność lecznicza, pod warunkiem, że statut będzie w sposób wyraźny i skonkretyzowany określał obszar prowadzenia tej innej działalności. Natomiast podjęte uchwałami Zarządu Województwa Łódzkiego: nr 233/16, nr 218/14, 1246/13 – statuty, w odniesieniu do prowadzenia działalności innej niż

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 3 sierpnia – 22 września 2017 roku oraz 18 – 30 października 2017 roku. W dniu 18 grudnia 2017 roku Kierownik Jednostki oraz Główny Księgowy odmówili podpisania protokołu kontroli.

lecnicza, zawierały jedynie zapis: „Na terenie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu może być wykonywana działalność inna niż działalność lecznicza, pod warunkiem, że nie jest uciążliwa dla pacjentów lub przebiegu leczenia”, tj. bez określenia obszaru prowadzenia innej działalności.

Natomiast statut nadany uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego nr 394/17 z dnia 4 kwietnia 2017 roku (wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr 738/17 z dnia 2 czerwca 2017 roku) określał już w § 6, że na terenie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego może być wykonywana działalność inna niż działalność lecznicza, pod warunkiem, że nie jest uciążliwa dla pacjenta lub przebiegu leczenia, polegająca na:

- sterylizacji sprzętu,
 - najmie, dzierżawie i użyczeniu majątku trwałego,
 - sprzedaży, wynajmie, dzierżawie lub oddawaniu w użyczenie wyposażenia, narzędzi, urządzeń, sprzętu, zbędnych lub nieprzydatnych dla realizacji podstawowych celów i zadań Szpitala określonych w statucie,
 - prowadzeniu usług szkoleniowych,
 - świadczeniu usług parkingowych,
 - obsłudze szatni dla odwiedzających.
2. Stosownie do zarządzenia wewnętrznego nr 120/2011, wprowadzonego w dniu 30 grudnia 2011 roku przez Dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu (WSS w Zgierzu) – WSS w Zgierzu sporządził na rok: 2015, 2016 i 2017 Roczne Programy Działania. Analiza przedmiotowych Programów oraz sprawozdań z ich realizacji, wykazała, iż roczne programy działania obejmowały w każdym roku monitorowanie ogólnego wskaźnika zadłużenia poprzez miesięczne raportowanie o wysokości tego wskaźnika. Sporządzone przez WSS w Zgierzu wykazy ryzyk występujących w WSS w Zgierzu dla roku 2015 i roku 2016, wśród celów do realizacji przez Szpital zakładały zapewnienie właściwego funkcjonowania jednostki poprzez miesięczne raportowanie o wysokości wskaźnika (brak wskazania rodzaju wskaźnika), gdzie zidentyfikowanym przez WSS w Zgierzu ryzykiem było ryzyko braku środków finansowych spowodowane niewykonaniem kontraktu z NFZ. Prócz powyższych procedur Dyrektor WSS w Zgierzu – zarządzeniem wewnętrznym nr 6/2007 z dnia 15 stycznia 2007 roku wprowadził Instrukcję Obiegu i Kontroli Dokumentów oraz Instrukcję kontroli finansowej, do których odniesienie wskazane zostało w zarządzeniu wewnętrznym nr 126/2011 Dyrektora WSS w Zgierzu w sprawie wdrożenia, stosowania, utrzymywania i doskonalenia systemu kontroli zarządczej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Marii Skłodowskiej – Curie w Zgierzu.

Analiza wprowadzonych procedur wykazała, że prócz ryzyka braku środków finansowych, WSS w Zgierzu, nie zidentyfikował innych ryzyk dotyczących zadłużenia. Ponadto, wprowadzone procedury nie zawierały mechanizmów w zakresie bieżącego monitorowania długu jednostki.

W zakresie kosztów i przychodów

Analiza sprawozdań rocznych z wykonania planu finansowego jednostki za rok 2015 i 2016, przekazanych Zarządowi Województwa Łódzkiego stosownie do wymogów wynikających z art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2077) w konfrontacji z rachunkami zysków i strat stanowiącymi część sprawozdań finansowych SP ZOZ za rok 2015 i 2016, wykazała rozbieżności w wartościach przychodów i kosztów. Przychody ogółem wykazane w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2015 wynosiły 95.349.820,66 zł, zaś koszty 97.759.123,18 zł. Natomiast ze sprawozdania finansowego za rok 2015 wynikały przychody w kwocie 96.074.030,24 zł i koszty w wysokości 98.155.210,98 zł. Różnica w odniesieniu do przychodów wynosiła 724.209,58 zł, zaś w odniesieniu do kosztów 396.087,80 zł.

Również w zakresie sprawozdań za rok 2016 stwierdzono tożsame rozbieżności. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za rok 2016 wykazywało przychody w łącznej wysokości 105.984.520,01 zł oraz koszty w łącznej wysokości 106.016.788,69 zł. Przy czym sprawozdanie finansowe, zatwierdzone przez biegłego rewidenta w dniu 8 maja 2017 roku, wskazywało wartość przychodów i kosztów w kwotach, odpowiednio: 106.417.610,55 zł i 106.408.649,95 zł. Różnica w odniesieniu do przychodów wynosiła 433.090,54 zł, zaś w odniesieniu do kosztów: 391.861,26 zł.

Główna Księgowa Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Zgierzu, poinformowała w ustnym wyjaśnieniu, że po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdań finansowych, Szpital nie dokonywał korekt sprawozdań rocznych z wykonania planów finansowych za rok 2015 i 2016, które przekazane zostały do Samorządu Województwa Łódzkiego, odpowiednio w dniu 29 lutego 2016 roku i 1 marca 2017 roku. Jednocześnie pracownik poinformował, że po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdań finansowych nie dokonywała porównań ze sprawozdaniami z wykonania planów finansowych i tym samym nie posiadała wiedzy, że przychody i koszty wykazane w sprawozdaniach z wykonania planu finansowego są inne niż przychody i koszty wynikające z zatwierdzonych sprawozdań finansowych.

W zakresie zadłużenia

1. W dniu 30 czerwca 2011 roku WSS w Zgierzu (dłużnik) zawarł umowę refinansowania zobowiązań z Magellan S.A. (spółka). W § 1 umowy, WSS oświadczył, że jest dłużnikiem wierzycieli wskazanych w załączniku nr 1.

Zobowiązanie wynosi z tytułu należności głównej 1.654.687,54 zł. W umowie nie wskazano odsetek naliczonych od zaległości. Wskazano natomiast, że zadłużenie jest bezsporne, wymagalne i wolne od wad prawnych, a także nie istnieją żadne ograniczenia praw wierzycieli do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienia w spłacie tego zadłużenia. Szpital oświadczył, że jest zainteresowany restrukturyzacją zadłużenia proponowaną przez spółkę ze względu na brak możliwości pozyskania kredytu bankowego i spłaty zadłużenia.

Strony postanowiły, że Magellan S.A. zrestrukturyzuje zadłużenie, poprzez przystąpienie do długu szpitala i spłatę zadłużenia w kwocie 1.654.687,54 zł.

Z dniem zawarcia umowy spółka miała się stać dłużnikiem solidarnym ww. wierzycieli, z zastrzeżeniem przypadku, w którym spółka nie spłaci zadłużenia, ponieważ wówczas umowę traktuje się za niezawartą.

Strony umowy ustaliły, że Magellan S.A. spłaci zadłużenie w terminie do dnia 5 lipca 2011 roku poprzez wykonanie przelewu bankowego bezpośrednio na rachunki dotychczasowych wierzycieli. W przypadku zapłaty i zwolnienia Szpitala z długu wobec dotychczasowych wierzycieli, strony oświadczyły, że zobowiązanie wobec tych wierzycieli wygasa i w ramach regresu szpital zobowiązuje się do spłaty całej zapłaconej przez spółkę kwoty w wysokości 1.654.687,54 zł na rachunek Magellan S.A. Warunki spłaty kwoty zapłaconej przez Magellan S.A. miały zostać uregulowane w odrębnym porozumieniu w terminie 7 dni od daty zawarcia przedmiotowej umowy. W przypadku braku zawarcia ww. porozumienia w terminie 7 dni kwota zapłaconego przez Magellan S.A. i niespłaconego przez Szpital długu miała stać się z dniem następnym zadłużeniem przeterminowanym oraz wymagalnym i płatnym natychmiast wraz z odsetkami ustawowymi.

Mając na względzie powyższe, w dniu 30 czerwca 2011 roku WSS w Zgierzu (dłużnik) zawarł z Magellan S.A. (wierzyciel) porozumienie nr 3414/2011 w sprawie restrukturyzacji zobowiązań. Strony oświadczyły, że na podstawie umowy refinansowania zobowiązań z dnia 30 czerwca 2011 roku Magellan S.A. jest wierzycielem WSS w Zgierzu w następstwie zapłaty i zwolnienia dłużnika z długu. Stan zobowiązań na dzień 30 czerwca 2011 roku = 1.654.687,54 zł. Dłużnik zobowiązał się do spłaty ww. kwoty w terminach i kwotach określonych w załączonym harmonogramie. Przyjęto oprocentowanie według stopy 12,99% w stosunku rocznym. Zgodnie z harmonogramem spłata zobowiązania miała nastąpić w 60-ciu miesięcznych ratach, kwota łączna odsetek bieżących miała wynieść **547.302,07 zł**.

Nie przedłożono dokumentacji świadczącej o tym, że Magellan S.A. uregulował do dnia 5 lipca 2011 roku wierzytelności wynikające z umowy refinansowania zobowiązań. Tym samym nie udało się ustalić, czy spółka faktycznie spłaciła zaległości wobec dotychczasowych wierzycieli i w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały tą okoliczność za dokonaną. Powyższe świadczy o nienależytym nadzorze nad dokumentacją uzasadniającą wydatki ponoszone przez SP ZOZ. Nie można wykluczyć potencjalnej sytuacji, w której WSS w Zgierzu dokonywał przelewów na rzecz Magellan S.A. przy braku potwierdzenia, że pierwotny wierzyciel został skutecznie zaspokojony (przynajmniej przez pewien okres czasu).

Kumulatywne podejście do treści ww. umowy refinansowania zobowiązań oraz porozumienia nr 3414/2011 zawartych jednego dnia, tj. 30 czerwca 2011 roku, prowadzi do następujących wniosków:

- a) Czynność prawna dokonana przez WSS w Zgierzu w istocie nosiła znamiona umowy pożyczki.
- b) Treść umów zawartych przez WSS w Zgierzu wypełniała elementy definicji legalnej zamówienia publicznego wyrażonej w art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity

Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.), zgodnie z którą² – ilekroć w ustawie mowa o zamówieniach publicznych należy przez to rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Podpisane umowa i porozumienie w istocie uzewnętrzniały wolę zamawiającego udzielenia zamówienia publicznego, którego przedmiotem była odpłatna usługa finansowa, której odpłatność została wyrażona w kwocie odsetek = 547.302,07 zł. Zaniechanie skorzystania przez WSS w Zgierzu z trybu określonego w przepisach ww. ustawy stanowiło naruszenie art. 7 ust. 3 ww. ustawy, zgodnie z którym - zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy, w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, stosownie do którego - ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych przez jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

2. W dniu 7 kwietnia 2015 roku WSS w Zgierzu zawarł z wykonawcą - Magellan S.A. umowę pożyczki długoterminowej w wysokości 9.000.000,00 zł. Spłata kapitału miała nastąpić w 105 miesięcznych ratach, począwszy od dnia 31 lipca 2016 roku, płatnych na koniec każdego miesiąca kalendarzowego. Spłata odsetek bieżących od malejącego kapitału miała następować w miesięcznych ratach zgodnie z harmonogramem (pierwsza spłata odsetek do dnia 30 kwietnia 2015 roku). Zgodnie z harmonogramem załączonym do umowy z dnia 7 kwietnia 2015 roku (załącznik nr 2), WSS w Zgierzu miał zwrócić pożyczkę do dnia 31 marca 2025 roku (kapitał = 9.000.000,00 zł i odsetki = 3.326.900,12 zł).

Pismem z dnia 1 grudnia 2015 roku Departament Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi przekazał jednostce uchwałę nr 1370/15 z dnia 30 listopada 2015 roku, w której Zarząd Województwa Łódzkiego wyraził zgodę na dokonanie subrogacji wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki na kwotę 9.000.000,00 zł, zawartej w dniu 7 kwietnia 2015 roku pomiędzy WSS w Zgierzu a firmą Magellan S.A., na rzecz M.W. Trade S.A. oraz banku finansującego Spółkę Idea Bank S.A., a także na przelew zwrotny. Wskazana uchwała została podjęta w związku z art. 54 ust. 5-7 ustawy o działalności leczniczej.

Pismem z dnia 14 grudnia 2015 roku o sygn. GK/0066/302/2015, Dyrektor WSS w Zgierzu – Mariusz Jędrzejczak poinformował Magellan S.A., że mając na uwadze uchwałę nr 1370/15 Zarządu Województwa Łódzkiego, wyraża zgodę na wstąpienie przez M.W. Trade S.A w prawa zaspokojonego wierzyciela. poprzez dokonanie zapłaty należności głównej w wysokości 9.000.000,00 zł tytułem wierzytelności wynikających z umowy pożyczki z dnia 7 kwietnia 2015 roku, zgodnie z przepisem art. 581 § 1 pkt 3 ustawy Kodeks cywilny. W piśmie wskazano nr rachunku na który należało dokonać zapłaty do dnia 18 grudnia 2015 roku i był to rachunek Magellan S.A. wskazany w umowie pożyczki długoterminowej z dnia 7 kwietnia 2015 roku.

² W ówczesnym brzmieniu.

Pomimo ww. zgody z dnia 14 grudnia 2015 roku oraz wcześniejszego pisma z dnia 22 października 2015 roku, które wskazywało, że zawarcie przez M.W. Trade S.A. porozumienia ze szpitalem na dotychczasowych warunkach z uwzględnieniem obniżenia marży (na korzyść szpitala) mogło nastąpić po dacie spłaty, faktycznie porozumienie pomiędzy nowym wierzycielem, a WSS w Zgierzu podpisane zostało przed spłatą Magellan S.A.

W dacie 14 grudnia 2015 roku WSS w Zgierzu reprezentowany przez Mariusza Jędrzejczaka – Dyrektora podpisał z M.W. Trade S.A. porozumienie **sygn. MWT/231/2015** związane z ww. umową pożyczki długoterminowej z dnia 7 kwietnia 2015 roku zawartą z wykonawcą Magellan S.A. W preambule porozumienia stwierdzono: „W związku ze wstąpieniem MWT w prawa zaspokojonego wierzyciela na zasadzie wyrażonej w **art. 518 § 1 pkt 3 k.c.**, w zakresie wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki z dnia 7 kwietnia 2015 r. zawartej w wyniku postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego nr PN/V/2015 („Pożyczka”), Strony zgodnie oświadczają, że zawierają niniejsze porozumienie w celu obniżenia kosztów obsługi zobowiązań Szpitala, w stosunku do warunków wynikających z pierwotnej umowy”.

Przedmiotem porozumienia było ustalenie warunków spłaty zobowiązań szpitala w stosunku do MTW w łącznej kwocie 9.000.000,00 zł w związku z wstąpieniem MWT w prawa zaspokojonego wierzyciela w dniu 18 grudnia 2015 roku (**należy podkreślić, że porozumienie opatrzone datą/podpisano 4 dni przed spłatą zobowiązań istniejących wobec Magellan S.A. – odwrotnie niż wynikało to z pisma z dnia 22 października 2015 roku**) w zakresie wierzytelności opisanych w załączniku nr 1 do porozumienia (w załączniku nr 1 wskazano umowę z dnia 7 kwietnia 2015 roku, nr PN/V/2015, kwota główna 9.000.000,00 zł, nazwa wierzyciela – Magellan S.A.). Szpital oświadczył, iż ww. wierzytelności istnieją i są bezsporne oraz w całości należne MWT w związku z wstąpieniem przez MWT w prawa zaspokojonego wierzyciela. Szpital wyraził zgodę na dokonanie przez MWT zapłaty, w celu wstąpienia przez MWT w prawa zaspokojonego wierzyciela szpitala, zgodnie z art. 518 § 1 pkt 3 ustawy Kodeks cywilny (§1 ust. 4 umowy). Spłata wierzytelności w wysokości 9.000.000,00 zł miała nastąpić w 105 miesięcznych ratach począwszy od 31 lipca 2016 roku, płatnych na koniec każdego miesiąca kalendarzowego - zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do porozumienia. Zgodnie z harmonogramem załączonym do porozumienia sygn. MWT/231/2015 (załącznik nr 2), WSS w Zgierzu miał do 31 marca 2025 roku zwrócić kapitał = 9.000.000,00 zł i odsetki = 2.733.618,43 zł. Zastrzeżono możliwość wcześniejszej spłaty całości lub części kwoty 9.000.000,00 zł, bez ponoszenia dodatkowych obciążeń (w takim przypadku odsetki bieżące miały być naliczone do dnia zapłaty).

Materiał źródłowy zawierał również pismo z dnia 21 grudnia 2015 roku, w którym M.W. Trade S.A. informował, że przesyła w załączeniu obustronnie podpisane 2 egzemplarze porozumienia MWT/231/2015 z dnia 14 grudnia 2015 roku.

Kontrolowana dokumentacja zawierała ponadto oświadczenie z dnia 18 grudnia 2015 roku, w którym MWT poinformował Magellan S.A., iż w dniu 14 grudnia

2015 roku uzyskał od WSS w Zgierzu zgodę na wstąpienie w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art. 518 § 1 pkt 3 ustawy Kodeks cywilny, poprzez dokonanie zapłaty do dnia 18 grudnia 2015 roku kwoty 9.000.000,00 zł, tytułem należności głównej zobowiązania WSS w Zgierzu wobec Magellan S.A. W związku z powyższym MWT oświadczył, że przelew dokonany przez MWT w dniu 18 grudnia 2015 roku na kwotę 9.000.000,00 zł dokonany został tytułem wcześniejszej spłaty zobowiązania szpitala względem Magellan S.A. Do pisma załączono przelew kwoty 9.000.000,00 zł dokonany przez MWT na rzecz Magellan S.A. w dniu 18 grudnia 2015 roku.

Stosownie do treści art. 518 § 1 pkt 3 ustawy Kodeks cywilny - osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty jeżeli działa za zgodą dłużnika w celu wstąpienia w prawa wierzyciela; zgoda dłużnika powinna być pod nieważnością wyrażona na piśmie.

W odniesieniu do opisanego stanu faktycznego należy wskazać, że nie zaistniały wymagane elementy subrogacji ustawowej wynikające z art. 518 ustawy Kodeks cywilny. Postawiona teza wynika z faktu, że MW Trade S.A. zaspokoił wierzytelność Magellan S.A. (kapitał) wobec WSS w Zgierzu w wysokości 9.000.000,00 zł, a więc subrogacja (wstąpienie w prawa zaspokojonego wierzyciela) mogła nastąpić tylko do wysokości dokonanej zapłaty. Tymczasem porozumienie MWT/231/2015 przewidywało dodatkowo wynagrodzenie dla MW TRADE S.A. w postaci oprocentowania (zmienna stawka bazowa WIBOR 6M i stała marża), które zgodnie z harmonogramem (załącznik nr 2) miało wynieść 2.733.618,43 zł (kwota przekraczająca wysokość dokonanej zapłaty, wynagrodzenie za nową usługę finansową). Nastąpiła również zmiana oprocentowania od kwoty 9.000.000,00 zł, w stosunku do oprocentowania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 7 kwietnia 2015 roku (faktem jest, że wynagrodzenie nowego wierzyciela było mniejsze niż poprzedniego). Dodatkowo zgodnie z §5 porozumienia MWT/231/2015, WSS w Zgierzu wystawił i przekazał do rąk MW TRADE S.A. weksel własny in blanco stanowiący załącznik nr 3 do porozumienia oraz deklarację wekslową (w trakcie kontroli nie udostępniono wypełnionych i podpisanych załączników nr 3 i 4 do porozumienia nr MWT/231/2015), a także zobowiązał się pod warunkiem uzyskania zgody Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) dokonać cesji wierzytelności przysługujących mu względem NFZ z tytułu zawartych umów o udzielenie świadczeń zdrowotnych. Powyższe oznacza, że porozumienie MWT/231/2015 faktycznie nie wypełniło znamion subrogacji określonych w art. 518 § 1 pkt 3 Kodeksu cywilnego, natomiast nosiło cechy³ umowy pożyczki⁴, poprzez

³ Stosownie do treści art. 65 ustawy Kodeks cywilny, oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

⁴ *Essentialia negotii* umowy pożyczki, do których należy oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku oraz zobowiązanie się do ich przeniesienia, a nadto obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. **Powyższego wniosku w stanie faktycznym zaistniałym w WSS w Zgierzu nie zmienia fakt, że sama kwota 9.000.000,00 zł trafiała bezpośrednio na rachunek Magellan S.A. z pominięciem rachunku WSS w Zgierzu.** Jak bowiem zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 22 września 2015 roku sygn. I ACa 332/15: „[...]Powszechnie przyjmuje się w piśmiennictwie oraz

ukształtowanie nowego stosunku zobowiązaniowego (inne – niższe wynagrodzenie, weksel in blanco, cesja)⁵.

Niezależnie od sklasyfikowania porozumienia o sygn. MWT/231/2015, należy zauważyć, że jego treść oraz postępowanie WSS w Zgierzu wypełniło elementy definicji legalnej zamówienia publicznego wyrażonej w art. 2 pkt 13 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym⁶ – ilekroć w ustawie mowa o zamówieniach publicznych należy przez to rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. Przedmiotem porozumienia/umowy MWT/231/2015 była odpłatna usługa finansowa, której odpłatność została wyrażona w kwocie zmiennego oprocentowania = 2.733.618,43 zł (zmienna stawka WIBOR 6M i stała marża)⁷. Dodatkowo samo porozumienie stanowiło wyraz woli zamawiającego, który zdecydował się na określone warunki wynagrodzenia, a co za tym idzie na określonego wykonawcę. Szpital nie przedłożył dokumentacji świadczącej o ewentualnej cesji wierzytelności Magellan S.A. na rzecz MW Trade S.A., która poprzedziła porozumienie MWT/231/2015. Istnieniu takiej dokumentacji przeczą również czynności faktyczne takie jak: podpisanie porozumienia na 4 dni przed spłatą zobowiązań istniejących wobec Magellan S.A., treść oświadczenia z dnia 18 grudnia 2015 roku, w którym MW Trade S.A. poinformował Magellan S.A., iż w dniu 14 grudnia 2015 roku uzyskał od WSS w Zgierzu zgodę na wstąpienie w prawa zaspokojonego wierzyciela, a więc przelew dokonany przez MW Trade S.A. w dniu 18 grudnia 2015 roku na kwotę 9.000.000,00 zł dokonany został tytułem wcześniejszej spłaty zobowiązania szpitala względem Magellan S.A. Należy nadto podkreślić, że w omawianym stanie faktycznym spłacony przez MW Trade S.A. kapitał pożyczki nie był wymagalny w dniu 14 grudnia 2015 roku (spłata pierwszej raty kapitału przypadająca na dzień 31 lipca 2016 roku), a tym samym wierzyciel mógł nie wyrazić zgody na przyjęcie świadczenia. Uzewnętrzniona wola zamawiającego została ponadto poprzedzona uchwałą nr 1370/15 z dnia 30 listopada 2015 roku, w której Zarząd Województwa Łódzkiego wyraził zgodę na dokonanie subrogacji wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki.

*judykaturze, że przeniesienie własności przedmiotu pożyczki może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób. Jeśli chodzi o pieniądze może to być wypłata gotówki, przelew bankowy, udzielenie kredytu na rachunku bankowym. Możliwe jest także wręczenie czeku, weksla lub innego papieru wartościowego. Formę wydania przedmiotu pożyczki może również stanowić przelew wierzytelności przysługującej dającemu pożyczkę w stosunku do osoby trzeciej **albo uiszczenie długu obciążającego pożyczkobiorcę[...]**”.*

⁵ Do zbliżonych wniosków doszła Główna Komisja Orzekająca w orzeczeniu z dnia 26 stycznia 2017 roku, sygn. BDF1.4800.45.2016, por.: orzeczenie GKO z dnia 20 czerwca 2016 roku sygn. BDF1.4800.24.2016, orzeczenie GKO z dnia 12 czerwca 2017 roku sygn. BDF1.4800.19.2017.

⁶ W ówczesnym brzmieniu.

⁷ Stosownie do treści art. 34 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, w brzmieniu ówczesnym obowiązującym - jeżeli zamówienie obejmuje usługi bankowe lub inne usługi finansowe, wartością zamówienia są opłaty, prowizje, odsetki i inne podobne świadczenia. Podpisanie porozumienia o sygn. MWT/231/2015 zostało poprzedzone negocjacjami dotyczącymi uzgodnienia warunków usługi finansowej (pisma z dnia 15 i 22 października 2015 roku). Powyższe w ramach omawianego stanu faktycznego winno być traktowane jako szacowanie wartości zamówienia, która docelowo znalazła odzwierciedlenie w harmonogramie spłat, tzn. oprocentowanie/wartość zamówienia wyniosła 2.733.618,43 zł (wartość wymagająca zastosowania przepisów ww. ustawy).

Powyższe wskazuje, iż porozumienie o sygn. MWT/231/2015 winno zostać poprzedzone przeprowadzeniem postępowania w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych. Zaniechanie skorzystania przez WSS w Zgierzu z trybu określonego w ww. ustawie stanowiło naruszenie art. 7 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy - w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, stosownie do którego to przepisu - ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych przez jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych⁸.

Zgodnie z art. 4 pkt 3, lit. ja) ustawy Prawo zamówień publicznych, w brzmieniu obowiązującym od dnia 28 lipca 2016 roku, ustawy nie stosuje się do zamówień, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, z wyjątkiem kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego w granicach upoważnień zawartych w uchwale budżetowej. Z uwagi na zmianę stanu prawnego RIO w Łodzi nie sformułowała wniosków pokontrolnych w powyższym zakresie.

3. W przypadku porozumienia nr MWT/203/2014 z dnia 20 listopada 2014 roku, ustalono, że dokonano zapłaty piątej raty wraz z odsetkami w mniejszej wysokości (termin płatności wynikający z porozumienia: 30 kwietnia 2015 roku), tzn. w dniu 29 kwietnia 2015 roku WSS w Zgierzu uiścił kwotę 1.696,80 zł (wb 74), a dopiero w dniu 29 maja 2015 roku dopłacono kwotę 66,89 zł (wb 93). Powyższe naruszało art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2077), zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
4. Mając na względzie postanowienia art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dz.U. z 2007 r., nr 14, poz. 89 ze zm.) oraz art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej, dotyczące czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, inspektorzy RIO w Łodzi dokonali analizy kilkudziesięciu udostępnionych porozumień/ugód (różna nomenklatura) z lat 2011-2016 związanych z szeroko rozumianą restrukturyzacją zobowiązań. W części przypadków (specyfikacja umów/porozumień w protokole kontroli) nie stwierdzono naruszenia

⁸ KIO w uchwale z dnia z dnia 28 marca 2014 roku, sygn. akt: KIO/KD 24/14 (odmienny stan faktyczny), w której uznała zastrzeżenia do wyników kontroli Prezesa UZP wskazała m.in.: „[...] Przyjęcie interpretacji Kontrolującego byłoby możliwe, gdyby z ustalonego stanu faktycznego ponad wszelką wątpliwość wynikało, że dłużnik miał jakikolwiek wpływ na zmianę i wybór nowego wierzyciela lub też, że zgoda dłużnika do zmiany wierzyciela (na podstawie umów pierwotnych) jest wymagana. Wtedy rzeczywiście zawarte porozumienia należałoby potraktować jako pisemne wyrażenie zgody na zmianę wierzyciela, a tym samym powyższe wskazywałoby na decyzyjność Szpitala w procesie wyłonienia nowego wierzyciela[...]”.

ww. przepisów⁹, ujawniając jednak przypadki braku należytego nadzoru nad postępowaniem związanym z podpisywanymi porozumieniami oraz nad treścią samych porozumień, np.:

- stwierdzono przypadki porozumień, co do których WSS w Zgierzu nie dysponował pełnomocnictwami, z których wynikałoby umocowanie Magellan S.A. do reprezentowania wierzyciela WSS w Zgierzu (porozumienie nr: 19/2012/FP, 20/2012/FP), lub pełnomocnictwo nie dotyczyło całości wierzytelności objętej porozumieniem (porozumienie nr 477/2012/F). Brak takiego pełnomocnictwa oznacza co najmniej nienależyty nadzór nad dokumentacją uzasadniającą wydatki ponoszone przez SPZOZ, ale nie można również wykluczyć potencjalnej sytuacji, w której WSS w Zgierzu zawarł porozumienie a następnie dokonywał przelewów na rzecz Magellan S.A. mimo braku potwierdzenia, że faktycznie reprezentuje on wierzyciela;
- stwierdzono przypadki porozumień, w których WSS w Zgierzu przyjął oprocentowanie liczone wg stopy **14,35%** w skali roku (porozumienia o nr: 19/2012/FP, 20/2012/FP, 473/2012/F, 474/2012/F, 475/2012/F, 476/2012/F, 477/2012/F). Ze względu na ilość umów pomiędzy wierzycielami a WSS w Zgierzu objętych badanymi porozumieniami, inspektorzy kontroli wystąpili (wystąpienie i odpowiedź w protokole kontroli) o określenie oprocentowania, ewentualnych kar umownych i innych obciążeń, jakie ponosiłyby WSS w Zgierzu za zobowiązania objęte ww. porozumieniami (na podstawie pierwotnych umów z wierzycielami wskazanych w porozumieniach). Biorąc pod uwagę uzyskaną odpowiedź, należy zauważyć, że w latach 2009-2014 obowiązywały odsetki ustawowe w stosunku rocznym w wysokości **13%**. W 2015 roku wysokość odsetek ustawowych ustalono na **8%** w stosunku rocznym;
- w zakresie ww. porozumień termin zapłaty 1 raty należności przypadał przed datą podpisania porozumienia (do 10 dni). Dodatkowo porozumienia zawierały nw. rygorystyczne postanowienia:
 - W przypadku niedotrzymania terminu płatności jakiegokolwiek z rat o okres dłuższy niż 7 dni, licząc od dnia wymagalności raty lub zapłacenia w tym terminie raty w niepełnej wysokości, wierzyciel zastrzega sobie prawo postawienia pozostałej części długu w stan wymagalności poprzez złożenie odpowiedniego oświadczenia. Przez pozostałą część długu należy rozumieć kwotę niespłaconych należności określonych w § 3 (naliczone odsetki) i §4 (przeterminowana należność główna), przypadających na kolejne raty płatności określone w harmonogramie spłaty;
 - Niespłacone w terminie określonym w porozumieniu należności oraz należności wymagalne traktowane są jako zadłużenie przeterminowane. Od kwoty głównej zadłużenia przeterminowanego, wierzyciel może naliczyć odsetki w wysokości 1,5 razy stopy odsetek ustawowych. Są one naliczane od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia jego zapłaty. Dniem powstania zadłużenia przeterminowanego w przypadku

⁹ Analizy dokonywano w zakresie wymienionych porozumień/umów (czyli do nich miały zastosowanie powołane przepisy), jak również w kontekście tego czy ich podpisanie zostało poprzedzone dokonaniem czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela SP ZOZ.

niespłaconych terminowo rat jest kolejny dzień po terminie wymagalności raty, natomiast w przypadku należności wymagalnych w trybie określonym w §7 jest dzień wskazany przez wierzyciela w złożonym szpitalowi oświadczeniu o postawieniu długu w stan wymagalności.

Tym samym, w odniesieniu do porozumień nr 19/2012/FP i nr 20/2012/FP, w zakresie których termin płatności pierwszej raty przypadał w dniu 31 sierpnia 2012 roku (10 dni przed datą zawarcia porozumienia, przy braku daty oświadczenia Dyrektora WSS w Zgierzu), już samo zawarcie porozumienia (bez dokonania terminowej wpłaty) mogło rodzić negatywne konsekwencje dla WSS w Zgierzu wynikające z ww. postanowień.

Z kolei w przypadku porozumień o numerach 473/2012/F, 474/2012/F, 475/2012/F, 476/2012/F, 477/2012/F pod podpisem Dyrektora WSS w Zgierzu wskazano: „Data złożenia oświadczenia, o którym mowa w §10: 31.08.2012r.” Zgodnie z treścią §10: „Dłużnik oświadcza, iż z dniem wskazanym przy podpisach osób reprezentujących dłużnika, powstało zobowiązanie do realizacji zadłużenia dłużnika zgodne z harmonogramem spłat, niezależnie od daty zawarcia porozumienia określonej na zasadach opisanych w §13”. Dodatkowo pod podpisem przedstawicieli spółki Magellan S.A. wskazano: „data zawarcia porozumienia 10 WRZ 2012r.” Zgodnie z treścią §13 – „Porozumienie wchodzi w życie z dniem złożenia ostatecznego podpisu przez osobę reprezentującą spółkę. Dzień zawarcia porozumienia jest odnotowany przy nazwisku reprezentanta spółki”. W przypadku ww. porozumień 473/2012/F, 474/2012/F, 475/2012/F, 476/2012/F, 477/2012/F, należy poddać pod rozagę dlaczego Dyrektor WSS w Zgierzu złożył oświadczenie co do harmonogramu porozumień, które jeszcze nie weszły w życie (wg §13) i dlaczego miało nastąpić wydatkowanie środków publicznych przed zawarciem porozumień. Potencjalnie mogło bowiem dojść do zapłaty i niepodpisania porozumienia przez Magellan S.A. Z drugiej strony zapłata pierwszej raty dopiero w dacie zawarcia porozumień, tj. 10 września 2012 roku, mogła rodzić opisane konsekwencje;

- w dniu 17 grudnia 2014 roku zawarte zostało porozumienie sygn. PUC/EFM-387/173,177 między WSS w Zgierzu a Europejskim Funduszem Medycznym S.A. Przedmiotem porozumienia było wskazanie wierzytelności pieniężnych wobec Szpitala, które zostały nabyte przez EFM w drodze cesji od Johnson & Johnson Poland sp. z o.o. oraz Roche Diagnostics Polska sp. z o.o., a także ustalenie zasad spłaty tych nabytych wierzytelności. Łączna kwota wierzytelności wobec Szpitala nabytych przez EFM w drodze cesji wyniosła **1.417.061,53** zł, z czego 1.272.086,07 zł stanowiły należności główne wynikające z faktur wymienionych w załączniku nr 1 oraz 144.975,46 zł stanowiły odsetki od zaległości. Na podstawie załącznika nr 1 do porozumienia ustalono, że wierzytelności objęte cesją od Johnson & Johnson Poland sp. z o.o. wyniosły 681.123,52 zł, natomiast od Roche Diagnostics Polska sp. z o.o. wyniosły 590.962,55 zł.

Uchwałą nr 1393/14 z dnia 12 listopada 2014 roku Zarząd Województwa Łódzkiego wyraził zgodę na przelew wierzytelności na rzecz EFM S.A., wynikających z niespłaconych przez WSS w Zgierzu faktur firmie Johnson &

Johnson Poland sp. z o.o. w kwocie głównej wynoszącej 681.123,52 zł wraz z wszystkimi należnościami ubocznymi.

Uchwałą nr 1394/14 z dnia 12 listopada 2014 roku Zarząd Województwa Łódzkiego wyraził zgodę na przelew wierzytelności na rzecz EFM S.A., wynikających z niezapłaconych przez WSS w Zgierzu faktur firmie Roche Diagnostics Polska sp. z o.o. w kwocie głównej wynoszącej 590.962,55 zł wraz z wszystkimi należnościami ubocznymi.

W §4 porozumienia strony oświadczyły, że EFM skutecznie nabył w drodze cesji wierzytelności, a Szpital został skutecznie zawiadomiony o dokonaniu tej cesji i w pełni uznaje jej skuteczność. Mając na względzie powyższe, należy zauważyć, że WSS w Zgierzu nie udostępnił inspektorom kontroli umów cesji, ani potwierdzenia, że EFM S.A. skutecznie spłacił wierzytelności dotychczasowych wierzycieli. Powyższe uniemożliwiało sprawdzenie w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały, że wierzytelności objęte porozumieniem zostały przejęte przez EFM S.A.;

- w dniu 4 stycznia 2017 roku między WSS w Zgierzu (dłużnik) a Magellan S.A. (wierzyciel) zostało podpisane porozumienie nr **4479/2016** w sprawie restrukturyzacji zobowiązań. Strony zgodnie oświadczyły, że Magellan S.A. jest wierzycielem WSS w Zgierzu na skutek nabycia wierzytelności wskazanych w załączniku nr 1, w wysokości **1.011.273,79** zł (kwota główna), **93.411,23** zł (odsetki). Strony potwierdziły, że przeniesienie wierzytelności nastąpiło w dniu 25 listopada 2016 roku. Ustalono oprocentowanie wg stopy **6%** w stosunku rocznym. Dodatkowo wierzyciel zobowiązał się do umorzenia 10% należności odsetkowych pod warunkiem terminowych spłat. Zgodnie z § 1 ust. 4 dłużnik zobowiązał się do spłaty należności objętych porozumieniem na warunkach określonych w harmonogramie (**termin zapłaty raty nr 1 – do dnia 31 grudnia 2016 roku, tj. 4 dni przed zawarciem porozumienia nr 4479/2016**).

W przypadku niedotrzymania terminu płatności jakiegokolwiek z rat lub niezapłacenia raty w pełnej wysokości wierzyciel zastrzegł sobie prawo postawienia pozostałej części długu w stan wymagalności poprzez złożenie oświadczenia.

Uchwałą nr 986/16 z dnia 22 stycznia 2016 roku Zarząd Województwa Łódzkiego wyraził zgodę na cesję wierzytelności na rzecz Magellan S.A., wynikających z niezapłaconych przez WSS w Zgierzu faktur konsorcjum: VENDI SERVIS sp. z o.o. oraz Naprzód sp. z o.o. w kwocie głównej wynoszącej 1.011.273,79 zł wraz z odsetkami ustawowymi w transakcjach handlowych.

Zastrzeżenia budzi data zawarcia ww. porozumienia, ponieważ w piśmie o sygn. GK/0066/1/2017 z dnia 30 stycznia 2017 roku Z-ca Dyrektora ds. Technicznych - Marek Kozłowski wskazał: „Oświadczamy, że działający w imieniu dłużnika Pan Marek Kozłowski Z-ca Dyrektora ds. Technicznych podpisał porozumienie nowacyjne nr 4479/2016 w dniu 29.12.2016 roku. W związku z powyższym na egzemplarzu porozumienia posiadanym przez WSS w Zgierzu data 4.01.2017 r. zostanie zastąpiona datą 29.12.2016r. i wnosimy o dokonanie takiej samej zmiany na swoim egzemplarzu.” Na piśmie

zamieszczono adnotację o jego otrzymaniu w dniu 31 stycznia 2017 roku (zamieszczono również pieczętkę Magellan S.A.). Kontrolowana dokumentacja nie zawierała odpowiedzi nowego wierzyciela na ww. informację.

Potencjalnie treść pisma GK/0066/1/2017 miała sanować czynność faktyczną dokonaną w dniu 30 grudnia 2016 roku, polegającą na zapłacie na rzecz nowego wierzyciela raty nr 1 porozumienia nr 4479/2016 w wysokości 51.776,15 zł, (42.136,41 zł - kwota główna, 5.984,52 zł - odsetki bieżące, 3.655,22 zł - odsetki zaległe). Co prawda termin płatności raty nr 1 wg harmonogramu spłat, stanowiącego załącznik do porozumienia przypadał na 31 grudnia 2016 roku, jednak samo porozumienie nr 4479/2016 zawarto w dniu 4 stycznia 2017 roku. Na jedynym egzemplarzu porozumienia jaki został dostarczony kontrolującemu pod podpisem Z-cy Dyrektora ds. Technicznych WSS w Zgierzu wskazano: „Data złożenia oświadczenia, o którym mowa w §8: 4.01.2017r.” Zgodnie z treścią § 8: „Dłużnik oświadcza, iż z dniem wskazanym przy podpisach osób reprezentujących dłużnika, powstało zobowiązanie do realizacji zadłużenia dłużnika zgodne z harmonogramem spłat, niezależnie od daty zawarcia porozumienia określonej na zasadach opisanych w §9 ust. 3”. Dodatkowo pod podpisem przedstawicieli spółki Magellan S.A. wskazano: „data zawarcia porozumienia 4 STY 2017r.” Zgodnie z treścią §9 ust. 3 – „Porozumienie wchodzi w życie z dniem złożenia ostatniego podpisu przez osobę reprezentującą wierzyciela. Dzień zawarcia porozumienia jest odnotowany przy nazwisku reprezentanta wierzyciela przy jego nazwisku”.

Sumując, podobnie jak w przypadku kilku innych porozumień opisanych w wystąpieniu pokontrolnym, nie zapewniono należytego nadzoru nad treścią porozumienia nr 4479/2016, które zostało zawarte w dniu 4 stycznia 2017 roku, jednak WSS zobowiązał się w jego § 1 ust. 4 do dokonywania spłat przejętej wierzytelności zgodnie z załączonym harmonogramem. Z kolei harmonogram przewidywał termin spłaty pierwszej raty do dnia 31 grudnia 2016 roku, a więc na 4 dni przed podpisaniem porozumienia. Spłata pierwszej raty zgodnie z harmonogramem została potencjalnie dokonana jedynie na podstawie projektu porozumienia.

5. Stwierdzono przypadki wystąpienia czynności prawnych związanych z restrukturyzacją zobowiązań WSS w Zgierzu¹⁰, które miały na celu zmianę wierzyciela WSS w Zgierzu, co do których brak było zgody organu założycielskiego, wymaganej przez art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, a następnie przez art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Powyższe dotyczyło, w szczególności:
 - 1) Umowy refinansowania zobowiązań z dnia 22 lipca 2011 roku zawartej między WSS w Zgierzu (dłużnik) a Magellan S.A. (spółka). W § 1 umowy, WSS oświadczył, że jest dłużnikiem wierzyciela wskazanego w załączniku nr 1, tj. Roche Diagnostics Polska sp. z o.o. Zobowiązanie wynosi z tytułu należności głównej 71.214,19 zł, z tytułu odsetek naliczonych na dzień 22 lipca 2011 roku 2.965,46 zł. Dodatkowo stwierdzono, że szpital jest zainteresowany restrukturyzacją zadłużenia proponowaną przez spółkę ze względu na brak

¹⁰ Stroną tych czynności był zarówno WSS w Zgierzu, jak i podmioty trzecie (bez udziału WSS w Zgierzu).

możliwości pozyskania kredytu bankowego i spłaty zadłużenia. Strony postanowiły, że spółka zrestrukturyzuje zadłużenie, poprzez przystąpienie do długu szpitala i spłatę zadłużenia w kwocie 74.179,65 zł. Z dniem podpisania umowy spółka miała się stać dłużnikiem solidarnym ww. wierzyciela, z zastrzeżeniem przypadku, w którym spółka nie spłaci zadłużenia, ponieważ wówczas umowę traktuje się za niezawartą.

Magellan S.A. miał spłacić zadłużenie w terminie do dnia 22 lipca 2011 roku poprzez wykonanie przelewu bankowego bezpośrednio na rachunek dotychczasowego wierzyciela. W przypadku zapłaty i zwolnienia szpitala z długu wobec dotychczasowego wierzyciela, strony oświadczyły, że zobowiązanie wobec tego wierzyciela wygasa i w ramach regresu szpital zobowiązuje się do spłaty całej zapłaconej przez spółkę kwoty w wysokości 74.179,65 zł powiększonej o odsetki (12,99% w stosunku rocznym, jednak nie wyższe niż oprocentowanie ustawowe), na rachunek Magellan S.A., w kwotach i terminach określonych w załączonym harmonogramie.

Inspektorom kontroli nie przedłożono dokumentacji świadczącej o tym, że Magellan S.A. uregulował wierzytelności wynikające z umowy refinansowania zobowiązań. Tym samym nie udało się ustalić, czy spółka faktycznie spłaciła zaległości wobec dotychczasowego wierzyciela i w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały tę okoliczność za dokonaną. Powyższe świadczy o nienależytym nadzorze nad dokumentacją uzasadniającą wydatki ponoszone przez SP ZOZ. Nie można wykluczyć potencjalnej sytuacji, w której WSS w Zgierzu dokonywałyby przelewów na rzecz Magellan S.A. przy braku potwierdzenia, że pierwotny wierzyciel został skutecznie zaspokojony (przynajmniej przez pewien okres czasu).

Celem umowy refinansowania zobowiązań była zmiana wierzyciela, a więc podpisanej umowie należy przypisać walor czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela, która nie została poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego WSS w Zgierzu. Tym samym naruszono art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Zgoda podmiotu tworzącego w praktyce została zastąpiona w treści umowy refinansowania zobowiązań zgodą WSS w Zgierzu. Powyższe przekraczało kompetencje kierownictwa SP ZOZ i było bezprawne. Przedmiotowe przekroczenie uprawnień stanowiło ingerencję w sferę władztwa podmiotu tworzącego zastrzeżoną przepisem ustawy.

- 2) Umowy refinansowania zobowiązań zawartej w dniu 2 sierpnia 2011 roku między WSS w Zgierzu (dłużnik) a Magellan S.A. (spółka). W § 1 umowy, WSS oświadczył, że jest dłużnikiem wierzyciela wskazanego w załączniku nr 1, tj. Wodociągi i Kanalizacja - Zgierz sp. z o.o. Zobowiązanie wynosi z tytułu należności głównej 339.327,69 zł, z tytułu odsetek naliczonych na dzień 5 sierpnia 2011 roku 23.242,83 zł. Stwierdzono, że szpital jest zainteresowany restrukturyzacją zadłużenia proponowaną przez spółkę ze względu na brak możliwości pozyskania kredytu bankowego i spłaty zadłużenia. Strony postanowiły, że Magellan S.A. zrestrukturyzuje zadłużenie, poprzez przystąpienie do długu szpitala i spłatę zadłużenia w kwocie 362.570,52 zł. Z dniem zawarcia umowy spółka miała się stać dłużnikiem solidarnym ww. wierzyciela, z zastrzeżeniem przypadku, w którym spółka nie spłaci

zadłużenia w terminie do dnia 5 sierpnia 2011 roku, ponieważ wówczas umowę traktuje się za niezawartą.

Spółka miała spłacić zadłużenie w terminie do dnia 5 sierpnia 2011 roku poprzez wykonanie przelewu bankowego bezpośrednio na rachunek dotychczasowego wierzyciela. W przypadku zapłaty i zwolnienia szpitala z długu wobec dotychczasowego wierzyciela, strony oświadczyły, że zobowiązanie wobec tego wierzyciela wygasa i w ramach regresu szpital zobowiązuje się do spłaty całej zapłaconej przez spółkę kwoty w wysokości 362.570,52 zł powiększonej o odsetki (12,99% w stosunku rocznym, jednak nie wyższe niż oprocentowanie ustawowe), na rachunek Magellan S.A. w kwotach i terminach określonych w załączonym harmonogramie.

Inspektorom kontroli nie przedłożono dokumentacji świadczącej o tym, że Magellan S.A. uregulował wierzytelności wynikające z umowy refinansowania zobowiązań. Tym samym nie udało się ustalić, czy spółka faktycznie spłaciła zaległości wobec dotychczasowego wierzyciela i w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały tą okoliczność za dokonaną. Powyższe świadczy o nienależytym nadzorze nad dokumentacją uzasadniającą wydatki ponoszone przez SP ZOZ. Nie można wykluczyć potencjalnej sytuacji, w której WSS w Zgierzu dokonywał przelewów na rzecz Magellan S.A. przy braku potwierdzenia, że pierwotny wierzyciel został skutecznie zaspokojony (przynajmniej przez pewien okres czasu).

Celem umowy refinansowania zobowiązań była zmiana wierzyciela, a więc podpisanej umowie należy przypisać walor czynności prawnej mającej na celu zmianę wierzyciela, która nie została poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego WSS w Zgierzu. Tym samym naruszono art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Zgoda podmiotu tworzącego w praktyce została zastąpiona w treści umowy refinansowania zobowiązań zgodą WSS w Zgierzu. Powyższe przekraczało kompetencje kierownictwa SP ZOZ i było bezprawne. Przedmiotowe przekroczenie uprawnień stanowiło ingerencję w sferę władztwa podmiotu tworzącego zastrzeżoną przepisem ustawy.

- 3) „Porozumienia o spłacie” z dnia 29 marca 2012 roku zawartego między WSS w Zgierzu (dłużnik) a Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. (wierzyciel). W treści § 1 dłużnik oświadczył, że uznaje bez zarzutów swoje zobowiązania wobec wierzyciela w łącznej kwocie 2.238.317,89 zł (kwota główna – 1.904.674,49 zł, odsetki bieżące na dzień 29 marca 2012 roku – 333.643,40 zł – faktycznie wg harmonogramu były to odsetki zaległe na dzień 29 marca 2012 roku), wynikające z tytułu:
- umowy poręczenia z dnia 16 lutego 2012 roku zawartej z Catermed S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 2),
 - umowy cesji z dnia 15 marca 2012 roku zawartej z Alcon Polska sp. z o.o. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 3),
 - umowy poręczenia z dnia 23 marca 2012 roku zawartej z Catermed S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 4).

Zgodnie z treścią §2, przedmiotem porozumienia było określenie terminów i sposobu spłaty przez dłużnika zadłużenia w wysokości **2.238.317,89** zł (suma należności głównej i odsetek zaległych) w 14-tu miesięcznych ratach od dnia 30 kwietnia 2012 roku do dnia 31 maja 2013 roku. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu miał prawo do wcześniejszej spłaty całości lub części wierzytelności wraz z kosztami wyliczonymi na dzień spłaty, jednak bez dodatkowych opłat (prowizji). Przyjęto bieżące odsetki w skali roku = 11,29%. W §4 porozumienia przyjęto rygorystyczne zapisy mogące skutkować dla WSS w Zgierzu negatywnymi konsekwencjami, w przypadku nieterminowej spłaty harmonogramu.

W udostępnionej dokumentacji przedłożono m.in. pismo z dnia 14 marca 2012 roku, w którym Dyrektor WSS w Zgierzu – Mariusz Jędrzejczak i Główny Księgowy WSS w Zgierzu – Elżbieta Florczak poinformowali Alcon Polska sp. z o.o. (brak potwierdzeń nadania i odbioru pisma), że dyrekcja WSS w Zgierzu wyraża zgodę na przelew wierzytelności przysługujących Alcon Polska sp. z o.o. wobec WSS w wysokości 1.354.103,22 zł na rzecz Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. Kontrolowana dokumentacja nie zawierała wniosku o ww. zgodę Alcon Polska sp. z o.o. lub Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. Dodatkowo udostępniono inspektorom zawiadomienie Alcon Polska sp. z o.o. z dnia 15 marca 2012 roku (wpływ na dziennik WSS w dniu 28 marca 2012 roku), w którym poinformowano adresata, tj. WSS w Zgierzu, że na podstawie cesji wierzytelności z dnia 15 marca 2012 roku (art. 509 Kodeksu cywilnego) Alcon Polska sp. z o.o. dokonał przeniesienia wierzytelności na rzecz Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. łączna wysokość przelanej wierzytelności na dzień podpisania umowy wynosiła 1.354.103,22 zł plus odsetki ustawowe.

Mając na względzie powyższe RIO w Łodzi ustaliła:

- a) Treść pism CATERMED S.A. z dnia 10 kwietnia 2012 roku i z dnia 9 maja 2012 roku zawierających daty spłacenia pierwotnych wierzytelności przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o., wskazuje, że § 1 porozumienia z dnia 29 marca 2012 roku zawartego między WSS w Zgierzu (dłużnik) a Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. (wierzyciel) zawierał w istocie nieprawidłowe oświadczenie w zakresie, w którym dłużnik oświadcza, iż uznaje bez zarzutów swoje zobowiązania wynikające z umowy poręczenia z dnia 23 marca 2012 roku zawartej z Catermed S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 4). Szpital uznał bowiem zobowiązanie wobec nowego wierzyciela, w sytuacji, gdy zobowiązania wobec pierwotnego wierzyciela nie zostały jeszcze spłacone, a więc nadal Szpital był dłużnikiem CATERMED S.A. Nadto wg harmonogramu spłaty załączonego do porozumienia, w dniu 30 kwietnia 2012 roku WSS w Zgierzu miał spłacić pierwszą ratę przejętych wierzytelności (odsetki bieżące = 18.852,62 zł). Tym samym spłata pierwszej raty miała nastąpić, w okresie, gdy nowy wierzyciel jeszcze nie spłacił pierwotnej wierzytelności (zgodnie z pismem z dnia 9 maja 2012 roku).

Nie można poddać ocenie na powyższą okoliczność oświadczenia w zakresie umowy poręczenia z dnia 16 lutego 2012 roku zawartej

z Catermed S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 2), ponieważ w ogóle nie przedłożono pism CATERMED S.A. informujących o spłacie zaległego zobowiązania. Powyższy brak w dokumentacji, jak również brak samych umów poręczeń, wskazuje w kontekście treści § 1 porozumienia na nienależyty nadzór nad dokumentacją.

Dodatkowo treść oświadczenia WSS zamieszczona w § 1 porozumienia z dnia 29 marca 2012 roku wskazywała na uznanie bez zastrzeżeń m.in. odsetek, które faktycznie były odsetkami zaległymi wynikającymi z załączników nr 2-4 do porozumienia. Tymczasem przedłożone pisma CATERMED S.A. wskazujące na spłatę konkretnych kwot przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. nie wspominały o spłacie odsetek (zawiadomienie ALCON Polska sp. z o.o. informowało o spłacie odsetek).

Sumując, z wyjątkiem kwoty objętej cesją z ALCON Polska sp. z o.o. nie udało się ustalić, czy Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. faktycznie spłaciła odsetki zaległe wobec CATERMED S.A. i kwoty główne wynikające z umowy poręczenia z dnia 16 lutego 2012 roku z CATERMED S.A., a także w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały, że ww. wierzytelności zostały przejęte przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o.

- b) Żadna z czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela, wymienionych w porozumieniu z dnia 29 marca 2012 roku, tj. umowa poręczenia z dnia 16 lutego 2012 roku, umowa cesji z dnia 15 marca 2012 roku i umowa poręczenia z dnia 23 marca 2012 roku nie została poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego WSS w Zgierzu. Tym samym naruszono art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

Mając na względzie treść powołanego art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej należy zauważyć, że oświadczenie zawarte w piśmie z dnia 14 marca 2012 roku, w którym Dyrektor WSS w Zgierzu – Mariusz Jędrzejczak i Główny Księgowy WSS w Zgierzu – Elżbieta Florczak poinformowali Alcon Polska sp. z o.o. (brak potwierdzeń nadania i odbioru pisma), że dyrekcja WSS w Zgierzu wyraża zgodę na przelew wierzytelności przysługujących Alcon Polska sp. z o.o. wobec WSS w wysokości 1.354.103,22 zł na rzecz Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. przekraczało kompetencje kierownictwa SP ZOZ i było bezprawne. Przedmiotowe przekroczenie uprawnień stanowiło ingerencję w sferę władztwa podmiotu tworzącego zastrzeżoną przepisem ustawy.

- 4) „Porozumienia o spłacie” z dnia 24 grudnia 2012 roku zawartego między WSS w Zgierzu (dłużnik), reprezentowanym przez Dyrektora – Mariusza Jędrzejczaka a Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. (wierzyciel). W treści § 1 dłużnik oświadczył, że uznaje bez zarzutów swoje zobowiązania wobec wierzyciela w łącznej kwocie 2.095.900,81 zł (kwota główna – 1.905.230,82 zł, odsetki bieżące na dzień podpisania porozumienia – 190.669,99 zł – faktycznie wg harmonogramu były to odsetki zaległe na dzień 24 grudnia 2012 roku), wynikające z tytułu:
- umowy poręczenia z dnia 1 sierpnia 2012 roku zawartej z Catermed S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 2),

- umowy poręczenia z dnia 11 maja 2012 roku zawartej z Roche Diagnostics Polska sp. z o.o. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 3),
- umowy poręczenia z dnia 28 czerwca 2012 roku zawartej z Radiometer sp. z o.o. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 4),
- umowy poręczenia z dnia 26 kwietnia 2012 roku zawartej z Mar-Med. Sp. z o.o. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 5),
- umowy poręczenia z dnia 30 sierpnia 2012 roku zawartej z Przedsiębiorstwem Usługowym RS II Grażyna Targalska (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 6),
- umowy poręczenia z dnia 10 października 2012 roku zawartej z CATERMED S.A. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 7),
- umowy poręczenia z dnia 14 września 2012 roku zawartej z Varimed sp. z o.o. (zestawienie faktur stanowiło załącznik nr 8),

Zgodnie z treścią § 2, przedmiotem porozumienia było określenie terminów i sposobu spłaty przez dłużnika zadłużenia w wysokości **2.095.900,81 zł** w 25-tu miesięcznych ratach płatnych od dnia 31 grudnia 2012 roku do dnia 29 grudnia 2014 roku. Nie określono wprost umownego oprocentowania, ograniczając się do stwierdzenia, że dłużnik zobowiązuje się do spłaty wierzytelności będącej przedmiotem porozumienia w kwocie **2.095.900,81 zł** (suma należności głównej i odsetek zaległych), zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 1. Harmonogram również nie wskazywał wielkości oprocentowania. Relacja należności głównej do kwoty odsetek bieżących: **1.905.230,82 zł** do **261.816,98 zł** (na 25 m-cy, odsetki zaległe miały zostać spłacone jednorazowo do dnia 31 grudnia 2012 roku). Szpital w Zgierzu miał prawo do wcześniejszej spłaty całości lub części zobowiązania bez dodatkowych opłat. W § 4 porozumienia przyjęto rygorystyczne zapisy mogące skutkować dla WSS w Zgierzu negatywnymi konsekwencjami, w przypadku nieterminowej spłaty harmonogramu.

Ustalenia RIO w Łodzi:

- a) Treść oświadczenia WSS w Zgierzu zamieszczona w § 1 porozumienia z dnia 24 grudnia 2012 roku wskazywała na uznanie bez zastrzeżeń m.in. odsetek, które faktycznie były odsetkami zaległymi wynikającymi z załączników nr 2-8 do porozumienia. Tymczasem przedłożone pisma wskazujące na spłatę konkretnych kwot przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. nie wspominały nic o spłacie odsetek. Nie udało się ustalić, czy Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. faktycznie spłaciła odsetki zaległe i w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały, że wierzytelność z tytułu zaległych odsetek została przejęta przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o.

Inspektorom kontroli nie przedłożono pism świadczących o tym, że Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. uregulowała wierzytelności

wynikające z czterech umów poręczeń¹¹. Tym samym nie udało się ustalić, czy Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o. faktycznie spłaciła zaległości wobec pierwotnych wierzycieli (kwoty główne) i w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały, że te wierzytelności zostały przejęte przez Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o..

- b) Żadna z czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela, wymienionych w porozumieniu z dnia 24 grudnia 2012 roku, tj. umowy poręczenia, nie została poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego WSS w Zgierzu. Tym samym naruszono art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.
- 5) Porozumienia nr 3691/2012/W zawartego w dniu 10 września 2012 roku z wierzycielem Magellan S.A.. W **§ 1** porozumienia stwierdzono: **1.** Strony porozumienia zgodnie oświadczają, że Magellan S.A. jest wierzycielem szpitala z tytułu zobowiązań określonych w załączniku nr 1 do niniejszego porozumienia. **2.** Strony potwierdzają, że zgodnie z załącznikiem nr 1 stan zobowiązań szpitala wobec wierzyciela wynosi na dzień 8 czerwca 2012 roku: 1) z tytułu przeterminowanych należności głównych – **263.084,02** zł, 2) z tytułu odsetek ustawowych naliczonych na dzień 8 czerwca 2012 roku – **10.355,56** zł. **3.** Szpital oświadcza, że wierzytelności wskazane przez wierzyciela w §1 ust. 2 uznaje za bezsporne i wymagalne.

Sama treść omawianego porozumieniu nie zawierała jednoznacznej informacji o okoliczności przejęcia wierzytelności przez Magellan S.A. od wierzycieli pierwotnych. Wniosek taki można wyprowadzić poprzez zestawienie treści § 1 i §2 porozumienia z załącznikiem nr 1. Załącznik nr 1 wymieniał pierwotnych wierzycieli WSS w Zgierzu i wskazywał na okoliczność zaistnienia 10 umów poręczenia i jednej umowy gwarancji, na podstawie których Magellan S.A. przejął wierzytelności szpitala¹². Żadna z czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela, wymienionych w załączniku nr 1 do porozumienia nr 3691/2012/W zawartego w dniu 10 września 2012 roku, nie została poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego WSS w Zgierzu. Tym samym naruszono art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

Inspektorom kontroli nie przedłożono dokumentacji wskazującej, że Magellan S.A. faktycznie spłacił wierzytelności wobec pierwotnych wierzycieli (np. informacje od wierzycieli, że nastąpiła spłata). Nie udało się ustalić, w oparciu o jakie dokumenty władze SP ZOZ uznały, że te wierzytelności zostały przejęte przez Magellan S.A.

Przyjęto oprocentowanie **14,35%** w stosunku rocznym. Zgodnie z § 6 porozumienia, dłużnik zobowiązał się zapłacić odsetki od zadłużenia za okres od dnia 9 czerwca 2012 roku (więc nowe oprocentowanie 3 miesiące przed

¹¹ Umowy poręczenia: z dnia 1 sierpnia 2012 roku zawartej z Catermed S.A., z dnia 11 maja 2012 roku zawartej z Roche Diagnostics Polska sp. z o.o., z dnia 28 czerwca 2012 roku zawartej z Radiometer sp. z o.o. z dnia 16 lutego 2012 roku, z dnia 14 września 2012 roku zawartej z Varimed sp. z o.o..

¹² Co do zasady w praktyce (np. porozumienia z Temple Libra Grupa Finansowa sp. z o.o.), jak i w orzecznictwie, umowy poręczeń, których faktycznym celem jest zmiana wierzyciela, zawierane są po upływie terminu wymagalności wierzytelności, które są przedmiotem obrotu.

zawarciem porozumienia) do dnia zapłaty raty wg harmonogramu. W harmonogramie datę płatności raty nr 1, na którą składała się część odsetek bieżących i zaległych (bez kwoty głównej), określono na dzień 31 sierpnia 2012 roku, a więc 10 dni przed datą zawarcia porozumienia 3691/2012/W. Zakładając, że WSS zapłaciłby pierwszą ratę dopiero w dacie zawarcia porozumienia, tj. 10 września 2012 roku, już wówczas wierzyciel mógł zastosować rygorystyczne zapisy §7 i §8.

Pod podpisem Dyrektora WSS w Zgierzu wskazano: „Data złożenia oświadczenia, o którym mowa w §10: 31.08.2012r.” Zgodnie z treścią §10: „Szpital oświadcza, iż z dniem wskazanym przy podpisach osób reprezentujących szpital, powstało zobowiązanie do realizacji zadłużenia szpitala zgodne z harmonogramem spłat, niezależnie od daty zawarcia porozumienia określonej na zasadach opisanych w §13”. Dodatkowo pod podpisem przedstawicieli spółki Magellan S.A. wskazano: „data zawarcia porozumienia 10 WRZ 2012r.” Zgodnie z treścią §13 – „Porozumienie wchodzi w życie z dniem złożenia ostatniego podpisu przez osobę reprezentującą wierzyciela. Dzień zawarcia porozumienia jest odnotowany przy nazwisku reprezentanta wierzyciela”. Z powyższego wynika, że Dyrektor WSS w Zgierzu złożył oświadczenie co do harmonogramu porozumienia, które jeszcze nie weszło w życie (§13), a wydatkowanie środków publicznych miało nastąpić przed zawarciem porozumienia. Potencjalnie mogło dojść do zapłaty przez WSS i niepodpisania porozumienia przez Magellan S.A. Z drugiej strony zapłata pierwszej raty dopiero w dacie zawarcia porozumień, tj. 10 września 2012 roku, mogła rodzić konsekwencje przewidziane w § 7 i § 8.

7. Inspektorzy RIO w Łodzi poddali analizie umowę konsorcjum złożoną w postępowaniu o sygn. PN/I/2016¹³. Stosownie do treści art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 15 stycznia 2016 roku przekazał ogłoszenie do publikacji w Suplemencie do DUUE. Publikacja ogłoszenia w DUUE nastąpiła w dniu 19 stycznia 2016 roku, pod nr 2016/S 012-016720.

W przewidywanym terminie składania ofert, tj. do dnia 25 lutego 2016 roku do godziny 10:45 wpłynęła jedna oferta złożona przez konsorcjum: Alcon Polska sp. z o.o. (lider), Magellan S.A. (członek konsorcjum), cena = **3.850.200,00** zł (waga kryterium 95%), termin uzupełnienia depozytu soczewek wewnątrzgałkowych – **3** dni robocze (waga kryterium 5%). Do oferty załączono m.in. „**umowę konsorcjum (finansowanie)**” pomiędzy Alcon Polska sp. z o.o. (lider) i Magellan S.A. (członek konsorcjum), datowaną na dzień 27 stycznia 2016 roku. Treść przedmiotowej umowy konsorcjum szczegółowo omówiono w protokole kontroli.

W protokole postępowania sporządzonym na druku ZP-PN podano wartość zamówienia równą **3.611.111,11** zł netto (co stanowiło równowartość **864.957,51** euro). Przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia 3.900.000,00 zł. W postępowaniu nie zastosowano trybu przewidzianego w art. 26 ust. 3

¹³ Zasadą było, że umowy konsorcjum wykonawcy oznaczali jako tajemnicę przedsiębiorstwa.

i art. 87 ust 2 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z pkt 11 i 12 protokołu w postępowaniu nie wykluczano wykonawców i nie odrzucono ofert. Jako najkorzystniejszą wybrano ofertę nr 1 konsorcjum: Alcon Polska sp. z o.o. (lider), Magellan S.A. (członek konsorcjum), cena = 3.850.200,00 zł brutto – 95 pkt (waga kryterium 95%), termin uzupełnienia depozytu soczewek wewnątrzgałkowych – 3 dni robocze – 1,67 pkt (waga kryterium 5%). Prace komisji przetargowej zakończyły się w dniu 26 lutego 2016 roku i podobnie, jak protokół ZP-Pn oraz wynik postępowania, zostały zatwierdzone przez kierownika zamawiającego – Dyrektora WSS w Zgierzu Mariusza Jędrzejczaka.

W dniu 26 lutego 2016 roku sporządzono ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty, które zostało podpisane przez Dyrektora WSS w Zgierzu Mariusza Jędrzejczaka.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia opublikowano w DUUE w dniu 15 marca 2016 roku pod nr 2016/S 052-086924 (przekazano do DUUE w dniu 11 marca 2016 roku).

W dniu 1 marca 2016 roku WSS w Zgierzu reprezentowany przez Dyrektora Mariusza Jędrzejczaka, podpisał umowę nr **PN/I/2016**.

Umowa konsorcjum załączona do oferty stanowiła w istocie czynność mającą na celu zmianę wierzyciela, o której mowa w art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej i winna zostać poprzedzona zgodą podmiotu tworzącego. Brak przedmiotowej zgody świadczy o naruszeniu ww. regulacji, a w rezultacie oznacza jej nieważność na gruncie art. 54 ust. 6 ww. ustawy. Powyższe znajduje uzasadnienie w treści umowy konsorcjum załączonej do oferty uznanej za najkorzystniejszą, która w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje, że celem jej zawarcia przez Magellan S.A. była możliwość przejęcia wierzytelności nieuregulowanych przez WSS w Zgierzu, nie zaś realizacja przedmiotu zamówienia o sygn. PN/I/2016. Umowa konsorcjum mimo, że jest zaliczana do umów nienazwanych i nie posiada definicji legalnej, winna być umową która służy uregulowaniu relacji pomiędzy uczestnikami konsorcjum realizującymi umowę podstawową leżącą u podstaw umowy konsorcjalnej.

Dodatkowo w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) zamawiający nie zamieścił opisu sposobu spełnienia warunków udziału w postępowaniu, który wymagałby od wykonawców wykazania za pośrednictwem skonkretyzowanych dokumentów 1) posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania, 2) posiadania wiedzy i doświadczenia; 3) dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia; 4) sytuacji ekonomicznej i finansowej. W pkt 3.1. SIWZ wymagano jedynie złożenia oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu wynikających z art. 22 ust. 1 ustawy, a także w pkt 3.3. specyfikacji, w celu potwierdzenia, że oferowane dostawy odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego wymagano złożenia oświadczenia, że zaoferowany asortyment posiada dokumenty

potwierdzające dopuszczenie do obrotu i używania, zgodnie z wymaganiami prawnymi.

Mając na względzie powyższe zamawiający winien odrzucić złożoną ofertę na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów¹⁴. Ponieważ w postępowaniu wpłynęła tylko jedna oferta, zamawiający winien unieważnić postępowanie o sygn. PN/I/2016. Zgodnie bowiem z ówczesnym brzmieniem art. 93 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy - zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od wykonawcy niepodlegającego wykluczeniu, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;

W zakresie zobowiązań wymagalnych

W odniesieniu do regulacji zobowiązań publiczno – prawnych stwierdzono, że składka należna za luty 2015 roku na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazana została przez WSS w Zgierzu w dniu 20 marca 2015 roku w niepełnej wysokości. Składka naliczona wyniosła 24.989,00 zł, przy czym do PFRON odprowadzono środki w kwocie 23.708,00 zł. Dopłatę w kwocie 1.281,00 zł przekazano na rachunek PFRON w dniu 20 kwietnia wraz z odsetkami w wysokości 9,00 zł.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Obowiązujące w okresie objętym kontrolą – wprowadzone w dniu 2 stycznia 2007 roku zarządzeniem wewnętrznym nr 3/2007 Dyrektora WSS w Zgierzu – procedury rachunkowości wraz z Zakładowym Planem Kont w WSS w Zgierzu (zmienione aneksami nr: 1, 2 i 3) – nie odpowiadały wymogom określonym w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 ze zm.).

Stosownie do wymogów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości, jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące:

- 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
 - a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,

¹⁴ Por. wyrok z dnia 9 maja 2017 roku, sygn. akt KIO 758/17.

- b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
 - c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;
- 4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Szczegółowa analiza zarządzenia wewnętrznego nr 3/2007 wprowadzającego procedury rachunkowości i Zakładowy Plan Kont w WSS w Zgierzu wykazała, że:

- Zakładowy Plan Kont będący wydrukiem kont syntetycznych i analitycznych z programu finansowo – księgowego stanowił jedynie wykaz stosowanych kont syntetycznych i analitycznych. Zarówno Zakładowy Plan Kont, jak również samo zarządzenie nr 3/2007 i wprowadzone zmiany, nie zawierały opisu zasad funkcjonowania kont, jak i opisu zasad powiązania kont syntetycznych z kontami pomocniczymi, co jest wymagane przez art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,
- brak było wykazu określającego co składa się na księgi rachunkowe funkcjonujące w WSS w Zgierzu. Z przyjętego zarządzenia wynikało, że księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputerów, przy czym brak było wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych (tj. zbiorów zapisów księgowych tworzących księgi rachunkowe, m.in. dziennik, księgę główną [syntetyka], księgi pomocnicze [analityka], zestawienia obrotów i sald księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych, wykaz składników aktywów i pasywów [inventarz], jak również opisów tworzących wskazane zbiory zapisów księgowych). Powyższe wymagane było przez art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o rachunkowości,
- wymienione były programy komputerowe dopuszczone do stosowania w systemie przetwarzania danych, przy czym brak było: opisu systemu przetwarzania danych, opisu zawierającego wykaz procedur lub funkcji, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, jak również określenia wersji oprogramowania. Przy poszczególnych programach ograniczono się jedynie do wskazania zastosowania danego programu, jak i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Wskazanie ww. elementów systemu informatycznego w przyjętych zasadach

rachunkowości wymagane było przez art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości,

- zkładowy plan kont nie zawierał opisu zasad ewidencji operacji związanych z zaciąganiem i spłatą pożyczek oraz kredytów na kontach księgi głównej i kontach ksiąg pomocniczych. Zkładowy plan kont wskazywał jedynie numer konta służącego do ewidencji zaciągnięcia i spłaty pożyczek i kredytów wraz z nazwą, tj. konto 138 – Kredyty bankowe,
 - brak określenia w zarządzeniu wewnętrznym nr 3/2007 z dnia 2 stycznia 2007 roku zasad ewidencji zdarzeń gospodarczych na poszczególnych kontach, jak i opisów działania wprowadzonych kont nie pozwalał zweryfikować poprawności prowadzenia ewidencji operacji związanych z zaciąganiem i spłatą kredytów i pożyczek z zasadami, które winny zostać określone w zkładowym planie kont, jak również poprawności ewidencjonowania w księgach rachunkowych operacji związanych z zaciąganiem, spłatą czy też ewentualnym umorzeniem kredytów i pożyczek – w odniesieniu do wprowadzonych procedur.
2. Sprawozdanie Rb-UZ za rok 2016 WSS w Zgierzu przekazał do Biura Podawczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w dniu 8 lutego 2017 roku, tj. w 39 dniu po okresie sprawozdawczym. Zgodnie z załącznikiem nr 8 pkt II tabela B do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r., poz. 1773) – sprawozdanie to winno zostać złożone w terminie 37 dni po okresie sprawozdawczym, tj. do 6 lutego 2017 roku.
 3. W sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na dzień 31 marca 2015 roku nieprawidłowo wykazano zobowiązania krótko i długoterminowe. Wartość zobowiązań krótkoterminowych wykazana została w kwocie 2.341.176,56 zł, długoterminowych w kwocie 22.245.370,66 zł, przy czym analiza zawartych umów kredytów i pożyczek obowiązujących na dzień 31 marca 2015 roku wykazała, iż niespłacone zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 150.000,00 zł, pozostała zaś wartość wykazanych zobowiązań krótkoterminowych 2.191.176,56 zł stanowiła zobowiązania długoterminowe i tym samym została ona źle zakwalifikowana. Wobec powyższego w sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31 marca 2015 roku winny zostać wykazane zobowiązania długoterminowe w kwocie 24.436.547,22 zł oraz zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 150.000,00 zł. Powyższe było niezgodne z § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 roku w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz. U. z 2011 roku nr 298, poz. 1767), gdzie określono, iż tytuły dłużne zaliczane do państwowego długu publicznego dzielą się na: kredyty i pożyczki, przy czym do tej kategorii zalicza się również umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, które mają wpływ na poziom długu publicznego, papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona, umowy sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach, umowy leasingu zawarte z producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy, a także umowy nienazwane o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związane z finansowaniem

usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu, z uwzględnieniem podziału na:

- a) krótkoterminowe - o pierwotnym terminie zapłaty nie dłuższym niż rok lub podlegające spłacie na żądanie,
- b) długoterminowe - o pierwotnym terminie zapłaty dłuższym niż rok.

4. Analiza zawartych przez WSS w Zgierzu umów kredytów, umów pożyczek oraz porozumień i umów nienazwanych – wykazała, że w sprawozdaniach kwartalnych Rb-Z począwszy od sprawozdania Rb-Z sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31 marca 2015 roku aż do sprawozdania Rb-Z sporządzonego za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2016 roku – w części E2. – kredyty i pożyczki - wykazywane były jedynie dane dotyczące kredytów i pożyczek, natomiast nie były wykazywane dane związane z umowami nienazwanymi o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanymi z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu – a które to umowy WSS w Zgierzu zawierał z podmiotami finansującymi. Ustalono, że w latach 2015-2016 obowiązywało 6 umów/porozumień nienazwanych, których spłata przypadała na 2015 i 2016 rok i które to umowy winny zostać ujęte w sprawozdaniach Rb-Z za poszczególne okresy sprawozdawcze. W oparciu o harmonogramy umów/porozumień nienazwanych oraz ewidencję konta 201 dla kontrahenta 4523 (Magellan SA) i dla kontrahenta 931 (EFM S.A.), na których ewidencjonowane były zobowiązania dotyczące porozumień i umów nienazwanych, ustalono wysokość zobowiązań, które winny zostać również wykazane w sprawozdaniach:

- w Rb-Z wg stanu na dzień 31 marca 2015 roku – 2.414.622,64 zł,
- w Rb-Z wg stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku – 2.027.104,63 zł,
- w Rb-Z wg stanu na dzień 30 września 2015 roku – 1.639.586,62 zł,
- w Rb-Z wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku – 795.053,77 zł,
- w Rb-Z wg stanu na dzień 31 marca 2016 roku – 636.043,02 zł,
- w Rb-Z wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku – 477.032,26 zł.

Wskazane zobowiązania winny zostać wykazane w sprawozdaniach Rb-Z w pozycji E2.2 – długoterminowe. Niewykazanie w poszczególnych sprawozdaniach Rb-Z zobowiązań wynikających z zawartych umów nienazwanych było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, zgodnie z którym - w układzie przedmiotowym prezentowane są zobowiązania, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, wynikające z tytułów dłużnych: kredyty i pożyczki – rozumiane jako zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty), umów leasingu zawartych z producentem lub finansującym, w których ryzyko

i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy (tzw. leasing finansowy), a także z umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu. Do pożyczek należy również zaliczać zobowiązania z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, w przypadku gdy umowa ta ma wpływ na poziom długu publicznego. W tej kategorii mieszczą się również papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona (tzn. nie istnieje dla nich płynny rynek wtórny), z wyłączeniem akcji oraz innych papierów udziałowych. Do kredytów i pożyczek nie zalicza się zobowiązań krótkoterminowych wynikających z umów nienazwanych, powstających w wyniku bezpośredniego udzielenia przez dostawców lub producentów odroczenia terminu zapłaty za transakcje dotyczące usług, wyrobów i robót (tzw. kredyt handlowy).

5. W kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z, począwszy od sprawozdania sporządzonego wg stanu na dzień 31 marca 2015 roku do sprawozdania Rb-Z sporządzonego wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku, nie wykazywano również zobowiązań wynikających z zawartych umów sprzedaży na raty. Uwzględniając raty wynikające z zawartych umów, które nie zostały spłacone na kwartalne okresy sprawozdawcze (szczegółowo opisane w protokole kontroli), oraz ewidencję konta 201 dla kontrahentów, z którymi zawarte zostały przedmiotowe umowy, jak również dwie sprzedaży ratalne, do których nie zawarto odrębnych umów, ustalono wysokości zobowiązań pozostających do zapłaty za poszczególne okresy sprawozdawcze, które winny zostać wykazane w sprawozdaniu:

- Rb-Z wg stanu na dzień 31 marca 2015 roku – 319.756,00 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku – 239.817,60 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 30 września 2015 roku – 139.794,30 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku – 91.445,60 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 31 marca 2016 roku – 13.257,26 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 30 czerwca 2016 roku – 86.262,08 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 30 września 2016 roku – 653.255,48 zł,
- Rb-Z wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku – 467.675,22 zł.

Wymienione zobowiązania winny zostać wykazane w sprawozdaniach Rb-Z w pozycji E2.1 – krótkoterminowe. Niewykazanie w sprawozdaniach Rb-Z zobowiązań wynikających z zawartych umów sprzedaży na raty naruszało § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

6. W sprawozdaniach Rb-Z sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku stwierdzono nierzetelne wykazywanie kwot zobowiązań wymagalnych w stosunku do danych wynikających z ewidencji księgowej.

W sprawozdaniu Rb-Z wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku WSS w Zgierzu wykazał w pozycji E4.1 wymagalne zobowiązania z tytułu dostaw i usług – kwotę 8.863.032,82 zł. Wskazana kwota wynikała z załączonego do sprawozdania wydruku ewidencji księgowej obejmującego konta: 201, 212-01, 212-02, 213-01, sporządzonego w dniu 5 lutego 2016 roku w formie syntetycznej obejmującej nazwę kontrahenta, kwotę nieuregulowaną, kwotę do zapłaty, oraz kwotę nadpłaconą, które to kwoty wykazywały wartości:

kwota nieuregulowana – 8.863.032,82 zł,

kwota do zapłaty – 8.887.349,06 zł,

kwota nadpłacona – 24.316,24 zł.

Wysokość zobowiązań wymagalnych wynosiła 8.887.349,06 zł, przy czym WSS w Zgierzu w sprawozdaniu na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazał kwotę pomniejszoną o nadpłaty (24.316,24 zł), które winny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-N, tj. kwotę 8.863.032,82 zł. Natomiast sporządzony w trakcie czynności kontrolnych wydruk ewidencji księgowej zobowiązań dla kont: 201, 212-01, 212-03 wskazywał wartości:

kwota nieuregulowana – 8.855.316,73 zł,

kwota do zapłaty – 8.889.093,41 zł,

kwota nadpłacona – 33.776,68 zł.

Wymienione powyżej wydruki, tj. wydruk sporządzony w chwili sporządzania sprawozdania Rb-Z na dzień 31 grudnia 2015 roku (5 lutego 2016 roku) oraz wydruk sporządzony w trakcie czynności kontrolnych (22 września 2017 roku) różniły się między sobą zakresem kont księgowych, które należało przyjąć do wykazania zobowiązań wymagalnych. Wydruk z dnia 5 lutego 2016 roku uwzględniał konto 212-02, które nie powinno być brane pod uwagę, natomiast nie uwzględniał konta 212-03 – odsetki skapitalizowane.

Sumując, w sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku winny zostać wykazane zobowiązania wymagalne, bez potrącania nadpłat, które podlegały wykazaniu w sprawozdaniu Rb-N, jak również zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług, w kwocie 8.889.093,41 zł, a nie w kwocie 8.863.032,82 zł. Różnica 26.060,59 zł. Tym samym łączna wartość zobowiązań wymagalnych wraz z zobowiązaniami wymagalnymi wobec Urzędu Marszałkowskiego WŁ (wynikająca z konta 204) winna zostać wykazana w powyższym sprawozdaniu w kwocie 17.682.584,89 zł, a nie 17.656.524,30 zł. Różnica 26.060,59 zł.

W sprawozdaniu Rb-Z sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku WSS w Zgierzu w poz. E4.1 – zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw i usług, wykazał kwotę 11.500.112,41 zł, przy czym wydruk ewidencji księgowej zobowiązań kont: 201, 212-01, 212-03, 213-01 (sporządzony w dniu 2 lutego 2017 roku) wskazywał wartości:

kwota nieuregulowana – 12.448.207,44 zł,

kwota do zapłaty – 12.485.224,67 zł,

kwota nadpłacona – 37.017,23 zł.

Do przedmiotowego sprawozdania przyjęto kwotę zobowiązań wymagalnych nieuregulowaną 12.448.207,44 zł, tj. czyli również zobowiązania podlegające zapłacie pomniejszone o nadpłaty. Następnie wartość „kwoty nieuregulowanej” pomniejszono o kwotę 948.095,03 zł dotyczącą zawartych porozumień z kontrahentami, które spowodowały zmianę terminów zapłaty wcześniejszych zobowiązań wymagalnych. Tym samym wartość 948.095,03 zł nie stanowiła już zobowiązań wymagalnych i wobec czego kwota nieuregulowana uległa zmniejszeniu do wysokości 11.500.112,41 zł (12.448.207,44 – 948.095,03).

Sporządzony w trakcie kontroli (19 września 2017 roku) wydruk z ewidencji księgowej zobowiązań dla kont: 201, 212-01, 212-03 i 213-01 wskazywał wartości:

kwota nieuregulowana – 12.418.512,03 zł,

kwota do zapłaty – 12.432.782,42 zł,

kwota nadpłacona – 14.270,39 zł.

Biorąc pod uwagę kwotę 948.095,03 zł, która na dzień 31 grudnia 2016 roku nie stanowiła już zobowiązań wymagalnych oraz wartość zobowiązań wymagalnych podlegającą zapłacie 12.432.782,42 zł – zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług winny zostać wykazane w sprawozdaniu Rb-Z wg stanu dzień 31 grudnia 2016 roku w kwocie 11.484.687,39 zł (12.432.782,42 zł – 948.095,03 zł).

Należy zauważyć, że w sprawozdaniu Rb-Z winny zostać wykazane zobowiązania wymagalne, bez potrącania nadpłat, które należało wykazać w sprawozdaniu Rb-N. Wobec powyższego zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług w sprawozdaniu Rb-Z za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku winny zostać wykazane w kwocie 11.484.687,39 zł, a nie w kwocie 11.500.112,41 zł. Różnica 15.425,02 zł. Tym samym łączna wartość zobowiązań wymagalnych wraz z zobowiązaniami wymagalnymi wobec Urzędu Marszałkowskiego WŁ winna wynosić 21.111.512,51 zł, a nie 21.126.937,53 zł. Różnica 15.425,02 zł.

7. Ewidencja odsetek naliczonych w WSS w Zgierzu prowadzona była na dwóch kontach księgowych: [1] 210 – Naliczone odsetki od należności, [2] 211 – Naliczone odsetki od zobowiązań.

W odniesieniu do powyższych kont odsetkowych ustalono, że zakładowy plan kont nie określał zasad dokonywania zapisów zdarzeń gospodarczych na poszczególnych kontach. Na podstawie analizy zapisów operacji dokonanych na koncie 211 za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 roku oraz od początku roku do 31 grudnia 2016 roku ustalono, że wskazane konto prowadzone było bez wyodrębnienia analitycznego na poszczególne tytuły odsetek, w tym m.in. bez wyodrębnienia odsetek niewymagalnych, jak i wyodrębnienia odsetek wymagalnych, co nie pozwalało na wyodrębnienie salda odsetek wymagalnych, jak i salda odsetek niewymagalnych. Na koncie tym ewidencjonowane były: [1] po stronie Ma: bilans otwarcia (odsetki naliczone a nie zapłacone w roku poprzednim), odsetki naliczone na podstawie not księgowych wystawionych

przez kontrahentów, odsetki naliczone wg harmonogramów spłat zawartych porozumień, korekty not odsetkowych, aktualizacje harmonogramów spłat porozumień o odsetki bieżące, zmiany odsetek w związku ze zmianą oprocentowania cesji, wyksięgowanie not odsetkowych (ze znakiem minus), [2] po stronie Wn: wyksięgowanie bilansu otwarcia roku poprzedniego, wyksięgowania odsetek od porozumień spłaconych przed terminem, spłata odsetek zaległych i bieżących od porozumień, zapłaty not odsetkowych, umorzenia not odsetkowych, wyksięgowania przedawnionych odsetek, wyksięgowania w związku ze zmianą oprocentowania cesji, księgowanie nakazów zapłaty.

Konfrontacja salda konta 211 wynikającego z obrotów zarówno strony Ma, jak i strony Wn, w odniesieniu do danych wykazanych w kwartalnych sprawozdaniach – wykazała, że ujęte w sprawozdaniach dane nie pokrywały się ze stanami wynikającymi z ewidencji konta 211, chociażby ze względu na brak wyodrębnienia analitycznego odsetek wymagalnych i odsetek niewymagalnych. Tym samym, dokonana przez kontrolujących szczegółowa analiza zapisów konta 211 wykazała brak możliwości ustalenia danych, które Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu wykazał w sporządzonych sprawozdaniach Rb-Z w zakresie odsetek wymagalnych.

W trakcie czynności kontrolnych, Główna Księgowa – Elżbieta Florczak oraz Starsza Księgowa – (...) ¹⁵, w ustnym wyjaśnieniu wyjaśniły, iż wykazane odsetki są odsetkami hipotetycznymi, które w chwili dokonanych zapłat za poszczególne zobowiązania ulegają zmianie i na dzień przeprowadzania kontroli stan tych odsetek jest inny, co nie pozwala wskazać wartości, która ujęta jest w danym sprawozdaniu. Natomiast w chwili gdy odsetki te były naliczane nie były robione żadne wydruki z ich stanu, co uniemożliwia ich weryfikację.

W związku z przedmiotowymi odsetkami w dniu 20 września 2017 roku Kierownik Działu Księgowości – (...) ¹⁶ złożyła pisemne wyjaśnienie wskazując: *„W odpowiedzi na pytanie w sprawie części E sprawozdania RB-Z informuję, że w 2016 r. zaczęliśmy wykazywać odsetki naliczone od zobowiązań niewymagalnych, co nie było praktykowane w 2015 r. z uwagi na brak jednoznacznej interpretacji zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4.03.2010 roku. Jednocześnie oświadczam, iż w omawianej pozycji uwzględniamy odsetki niewymagalne od rat cesji z EFM S.A. oraz Magellan. S.A. ewidencjonowane na koncie księgowym 211. Dodatkowo informuję, że w pozycji odsetek naliczonych od zobowiązań wymagalnych (część E) wykazywane są hipotetyczne odsetki, jakie Szpital zapłaciłby kontrahentom.*

¹⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Odsetki liczone są od pierwotnych terminów płatności faktur na dzień sporządzania sprawozdania”.

Stosownie do § 10 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych – w części E sprawozdania Rb-Z dotyczącej zobowiązań z tytułu odsetek (naliczonych według stanu na koniec okresu sprawozdawczego) jednostki posiadające osobowość prawną, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego, powinny wykazać zobowiązania z tytułu odsetek w podziale na odsetki od zobowiązań niewymagalnych (takich jak kredyty, pożyczki, wyemitowane dłużne papiery wartościowe, przyjęte depozyty) oraz od zobowiązań wymagalnych. Naliczone odsetki powinny uwzględniać odsetki naliczone od początku danego okresu odsetkowego do dnia, na który sporządza się sprawozdanie, włącznie. W przypadku zobowiązań wymagalnych powinno się uwzględniać odsetki naliczone od dnia, kiedy powstało zobowiązanie wymagalne, do dnia, na który sporządza się sprawozdanie, włącznie.

Odpowiedzialność za ujawnione nieprawidłowości ponoszą pracownicy WSS w Zgierzu – w zakresie wskazanym szczegółowo w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Panią Dyrektor o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić rzetelne sporządzanie rocznych sprawozdań z wykonania planu finansowego WSS w Zgierzu, począwszy od sprawozdania rocznego za 2017 rok, którego obowiązek przekazania do zarządu jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do art. 265 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, określono na dzień 28 lutego.
2. Dokonać analizy obowiązujących w jednostce unormowań wewnętrznych pod kątem ich uzupełnienia o procedury pozwalające monitorować operacje finansowe i gospodarcze związane z długiem WSS w Zgierzu oraz rzetelnie sporządzać wymagane w przepisach sprawozdania dotyczące długu.
3. Zapewnić przestrzeganie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
4. Zapewnić należyty nadzór nad dokumentacją związaną z porozumieniami zawieranymi przez WSS w Zgierzu w zakresie restrukturyzacji zadłużenia

Szpitala oraz nad treścią tych porozumień, z uwzględnieniem uwag zamieszczonych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.

5. Mając na względzie reguły wyrażone w art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej oraz uwagi zamieszczone w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego, dokładać należytej staranności przy analizie stanów faktycznych związanych z szeroko rozumianą restrukturyzacją zobowiązań WSS w Zgierzu, w kontekście potencjalnego występowania czynności prawnych mających na celu zmianę wierzycieli SP ZOZ.
6. W sytuacji zmiany wierzyciela w zakresie określonych zobowiązań SP ZOZ podejmować czynności w celu wyjaśnienia, czy zmiana objęta była dyspozycją normy prawnej wynikającej z art. 54 ust.5 ustawy o działalności leczniczej, a jeżeli tak - to czy czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela SP ZOZ poprzedzona była zgodą podmiotu tworzącego. Jeżeli przepis art. 54 ust.5 ww. ustawy nie był stosowany, mimo istnienia takiego obowiązku, nie spełniać świadczenia na rzecz nowego wierzyciela, mając na uwadze sankcje wskazane w art. 54 ust.6 ustawy o działalności leczniczej, informując niezwłocznie o sytuacji podmiot tworzący (Zarząd Województwa).
7. Zapewnić przestrzeganie art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej, poprzez zaniechanie działań zmierzających do zastąpienia zgody podmiotu tworzącego na czynności prawne mające na celu zmianę wierzyciela SP ZOZ, zgodą wyrażoną przez WSS w Zgierzu.
8. Zapewnić przestrzeganie art. 89 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów.
9. Zapewnić przestrzeganie art. 93 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy, zgodnie z którym - zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od wykonawcy niepodlegającego wykluczeniu, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3.
10. Zobowiązania z tytułu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych regulować w wysokościach wynikających z miesięcznych informacji, o których mowa w art. 21 ust. 2f ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zm.) i regulować w terminie wynikającym z art. 21 ust.2g tej ustawy.
11. Uzupełnić zasady (politykę) rachunkowości, tak by spełniały wszystkie wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
12. Sprawozdania Rb-UZ sporządzać i przekazywać z zachowaniem terminów, o których mowa w załączniku nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

13. Wykazywać w sprawozdaniach Rb-Z tytuły dłużne zgodnie z podziałem wynikającym z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.
14. W sprawozdaniach Rb-Z wykazywać wszystkie tytuły dłużne, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań – stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych w zw. z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.
15. Zobowiązania wymagalne wykazywać w sprawozdaniach Rb-Z zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w WSS w Zgierzu.
16. Ewidencję księgową w zakresie odsetek prowadzić na właściwym koncie z wyodrębnieniem analitycznym odsetek niewymagalnych i odsetek wymagalnych celem prawidłowego wykazywania odsetek w sprawozdaniach Rb-Z.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Panią Dyrektora o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Zarządu Województwa Łódzkiego,
2. aa.

